16. Boy scouts gedurende - pendant - during World War I

2014-18
100 jaar Groote Oorlog

Tijdens de IIde Boerenoorlog in Zuid-Afrika, (oktober 1899-mei 1902), belegerden de Boeren de stad Mafeking. Onder het bevel van Luitenant-kolonel Baden Powell hield ze gedurende 217 stand tegen een overmacht van Boeren. Wegens gebrek aan voldoende mankracht deed hij beroep op Cadetten (jongens tussen 11 en 16 jaar) voor allerlei taken waaronder koerier-en postdiensten. Na zijn triomfantelijke terugkeer in Groot-Brittannië stelde hij vast dat heel wat jongens zijn boek: 'Aids to Scouting' (1899) gebruikten om allerlei technieken na te spelen. Deze ervaring leidde uiteindelijk in 1907 onder zijn leiding tot een proefkamp met 21 jongens op Brownsea Island in de Thames. Dit wordt algemeen beschouwd als het begin van Scouting. In 1908 verschijnt zijn boek: ' Scouting for Boys'. Heel snel verspreidt deze jongensbeweging zich over de ganse wereld. Hun devies luidt: "BE PREPARED"; "WEEST PARAAT" of "STEEDS BEREID". Dit devies indachtig meldden zich bij de aanvang van de oorlog heel wat Scouts aan om hun Vaderland te dienen. Zowel Scouts uit België, Frankrijk, Groot-Brittannië, Italië, de VSA, Polen als uit Duitsland en Oostenrijk boden hun diensten aan. Jammer genoeg zijn er uit die tijd zeer weinig postale stukken beschikbaar.

Pendant la seconde guerre des Boers (d'octobre 1899 à mai 1902), la ville de Mafeking en Afrique du Sud était assiégée par les Boers. Commandée par le lieutenant-colonel Baden-Powell, la garnision tint le siège pendant 217 jours face à une force très supérieure. À cause du manque de main-d'œuvre, on fit appel à des garçons âgés de 11 à 16 ans pour diverses tâches, parmi lesquelles le service du courrier. La lecture de son livre "Aids to Scouting" (1899) allait inspirer de nombreux garçons en Grande-Bretagne à pratiquer certains exercices. Cette expérience allait l'amener en 1907 à créer un premier camp sur l'île de Brownsea dans la Tamise avec 21 garçons. Ceci est généralement considéré comme le début du Scoutisme. En 1908 paraît son livre "Scouting for Boys" et très vite le mouvement du scoutisme se répand dans le monde entier. La devise du scoutisme "BE PREPARED", "SOYEZ PRÊT" ou "TOUJOURS PRÊT", devait inciter de nombreux scouts à se porter volontaires pour servir leur pays au début de la guerre. Des scouts de Belgique, de France, de Grande-Bretagne, d'Italie, des États-Unis, de Pologne, d'Allemagne et d'Autriche se sont ainsi portés volontaires. Malheureusement, il n'y a que très peu de documents postaux disponibles.

During the IInd Anglo-Boer War in South-Africa (October 1899-May 1902), the Boers laid siege to the town of Mafeking. Although outnumbered the defenders, under the command of Lieutenant-colonel Baden Powell, resisted for 217 days. Because of a shortage of manpower, Baden Powell called on Cadets (boys aged 11 to 16 years) for all sorts of tasks, including courier and postal services. After returning in triumph to Great-Britain, Baden Powell saw that many boys were using his book "Aids to Scouting" (1899) for imitating different techniques. This experience led eventually in 1907, to a trial camp in Brownsea Island in the Thames, under his leading with 21 boys. This is generally accepted as the start of Scouting. In 1908 his book "Scouting for Boys" was published. The Scouting movement spread quickly throughout the world. The Scouts motto "BE PREPARED" encouraged many Scouts from different countries to enlist at the beginning of the war to serve their fatherland. Scouts from Belgium, France, Great-Britain, Italy, the USA, Poland, Germany and Austria offered their services. Unfortunately there are very few postal documents available from this period.

BELGIË

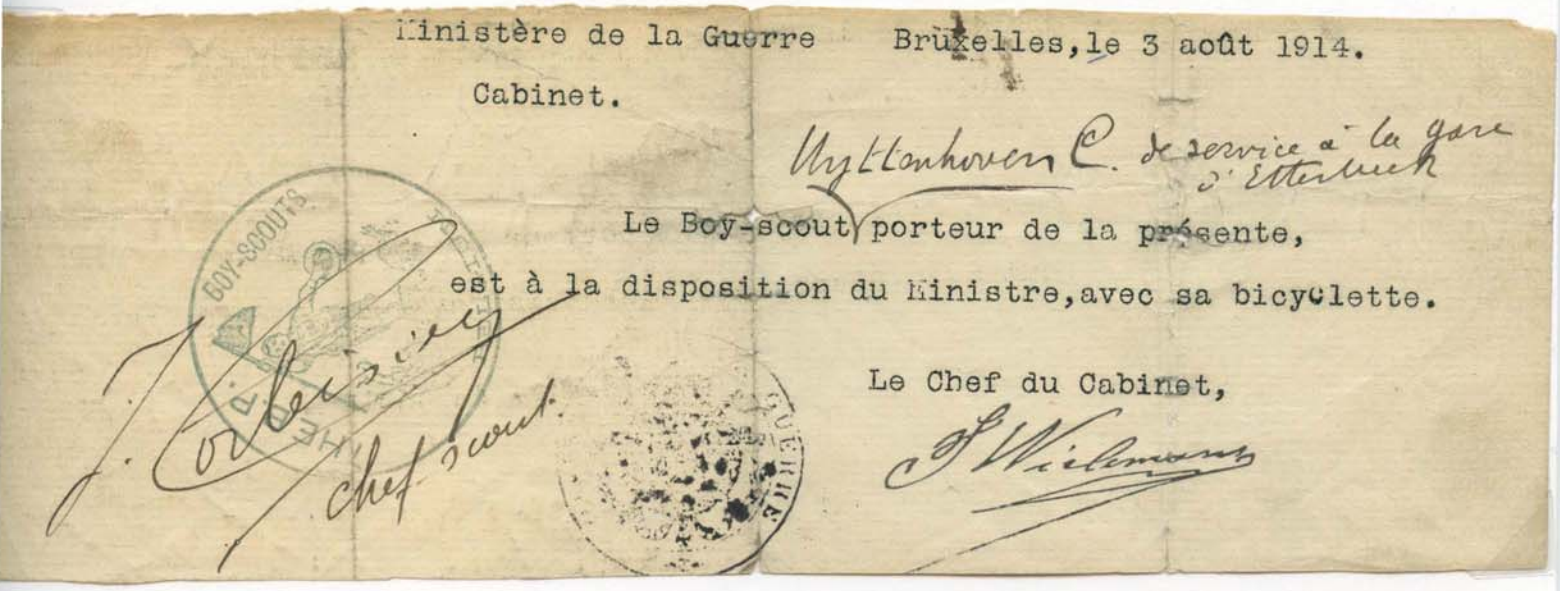

Ministère de la Guerre Bruxelles, le 3 août 1914.

Cabinet.

Uyttenhoven C. de service à la gare d'Etterbeek

Le Boy-scout porteur de la présente,

est à la disposition du Ministre, avec sa bicyclette.

Le Chef du Cabinet,

F. Wielemans

J. Corbisier

Chef scout.

Hier zien we een bewijs voor vrijwilligersdienst:

Ministerie van Oorlog, Kabinet Brussel, de 3 augustus 1914.

De Boy-Scout Uyttenhoven C. met dienst aan het station van Etterbeek, drager van deze, is ten dienste van de Minister, met zijn fiets.
Het hoofd van het Kabinet, F.*(Felix)* Wielemans. (*als Luitenant-generaal was hij het hoofd van het Kabinet van 1913-1915, + Houtem 5/1/1917*).

Links zien we het stempel van: THE B.P (*Baden* Powell) BOY-SCOUTS BELGIUM, ondertekend door Jean Corbisier, (*Chef-Scout en één van de stichters van de Scouts in België*).

Midden: MINISTÈRE DE LA GUERRE en Belgisch wapenschild.

BELGIË

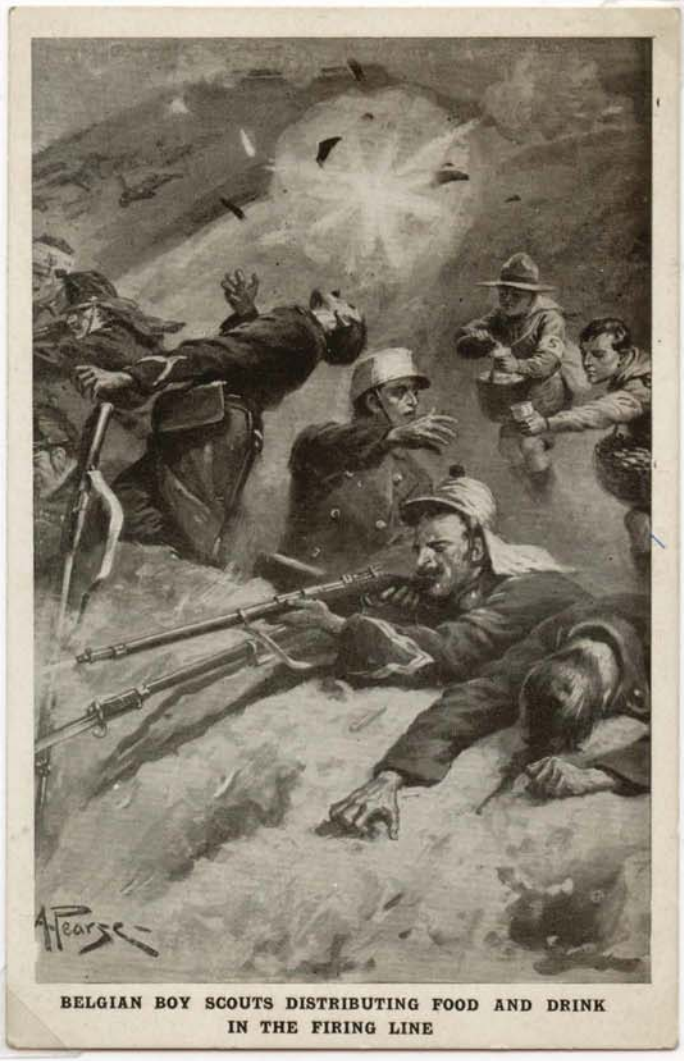

BELGIAN BOY SCOUTS DISTRIBUTING FOOD AND DRINK IN THE FIRING LINE

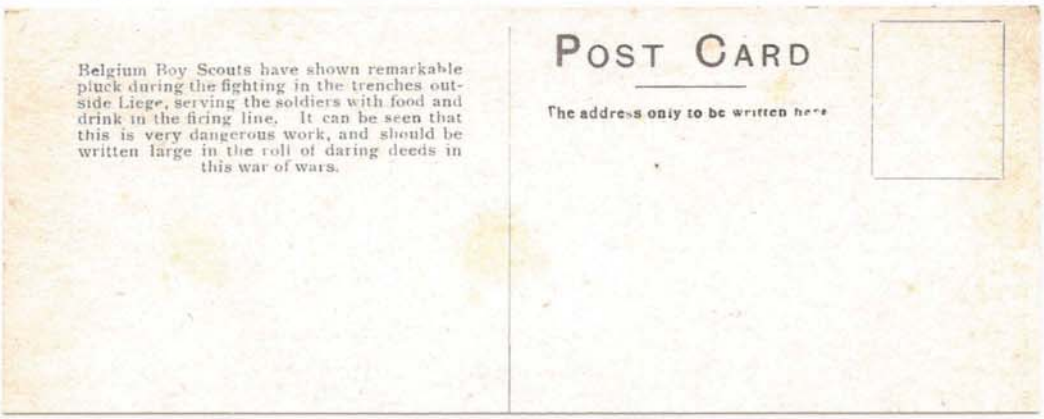

Belgium Boy Scouts have shown remarkable pluck during the fighting in the trenches outside Liege, serving the soldiers with food and drink in the firing line. It can be seen that this is very dangerous work, and should be written large in the roll of daring deeds in this war of wars.

POST CARD

The address only to be written here

Postkaart uitgegeven in Groot-Brittannië: Belgische Boy Scouts voedsel en drank uitdelend in de vuurlinie.

Belgische Boy Scouts toonden een opmerkelijke moed gedurende de gevechten in de loopgraven buiten Luik, bij het bedienen van voedsel en drank in de vuurlinie. Zoals blijkt was dit zeer gevaarlijk werk en zou met grote letters geschreven moeten worden op de erelijst van gedurfde daden in deze oorlog der oorlogen.

BELGIË 'IN FLANDERS FIELDS'

Een kwart miljoen Scouts, Oud-Scouts en Masters trokken ten oorlog, meer dan 10.000 werden gedood, duizenden in Flanders Fields. **VIJF** van de 21 Brownsea-jongens (*eerste Scoutskamp 1907*) sneuvelden, anderen gewond en een zesde stierf in 1926 aan zijn opgelopen verwondingen.

'BOB' MUSGRAVE CAZENOVE WROUGHTON, Onderluitenant, 23 jaar, ligt begraven bij de kerk in **Kemmel.**

MARC AP NOBLE, Onderluitenant, 20 jaar, de jongste Brownsea-jongen, sneuvelde in de buurt van Boezinge en ligt begraven op de Britse 'Ferme-Olivier' begraafplaats in **Elverdinge.**

WILLIAM FRANCIS RODNEY, Onderluitenant bij het Royal Flying Corps, 19 jaar 'De Vliegende Baron', werd op 9 mei 1915 neergehaald en is begraven in **Chocques** bij Béthune in Frans-Vlaanderen waar hij neerstortte.

BELGIË

Ziehier in korte woorden de beschrijving der postkaart :

Gustaaf De Smul, vader, vrijwilliger van 1916, oud bestuurder der handweverij Jonet-De Haye, 61 Kanaalstraat, Brussel, Beheerder der Naamlooze Maatschappij « La Leede » te Lokeren

Mevrouw **De Smul**, heeft in 1915 in Engeland en in 1916 in België hare diensten aangeboden in het Rood Kruis.

Gaston, student in de Rechten bij de Hoogeschool te Brussel, gesneuveld in 1916, op 26 jarigen ouderdom, als wielrijder te Steenstraete, door een kogel dwars door den buik getroffen, en die vervolgens terecht is gekomen in den arm van zijnen broeder Origéne, is de oudste. Order van Leopold en Oorlogskruis.

Nestor, wielrijder, drager van het uitgangsdiploma der nijverheidschool van Gent, werd gemeld : aan het dagorder der Legerafdeeling in 1914. 2. aan het dagorder van het Leger met oorlogskruis in 1916.

Julien, drager van het uitgangsdiploma der nijverheidschool van Gent, onder bestuurder in de « Texilose » te Mechelen werd einde 1914 te Rampscapelle, als mitrailleur uit den dienst ontslagen

Adhémar, aspirant zee-officier is als wielrijder ongedeerd terug gekomen

Origéne, student, Thuin, wielrijder, 3 maal gekwetst, is tweemaal gereformeerd geworden, eens in 1914 en eens in 1915, medaille militaire en oorlogskruis.

Urbain, student, Thuin, is als wielrijder ongedeerd terug gekomen, oorlogskruis,

Roger, leerling in de gemeenteschool van Seveneeken, werd als wielrijder bij Somergem lichtelijk aan 't hoofd gekwetst

Eugeen, Kandidaat taalman, heeft zich in 1917, op 16 jarige ouderdom aangeboden en was Boy-scout, 3e Reddisch-Manchester England

Lucien, thans 14 jaar oud, is nevens zijn broeder Eugeen Boy-scout geweest.

Allen oorlogsvrijwilligers — Front soldaten.

GENT. — DRUKK. F. & R. BUYCK GEBR.

Postkaart uit gegeven om hulde te brengen aan de familie Gustaaf De Smul-Beirnaert uit Seveneeken bij Lokeren.

Tekst uit het archief van het Museum voor Oudheidkunde en Folklore van de stad Lokeren: "Tijdens de eerste Wereldoorlog deed er zich een feit voor dat zeker enig was in de geschiedenis der verbonden legers. Gustaaf De Smul, van Lokeren-Nieuwpoort, diende in het Belgisch Leger met zijn negen zonen. Zijn vrouw was eveneens aan een der legerinrichtingen gehecht, zodat de ganse familie De Smul -Beirnaert, vader, moeder, en negen zonen , aan de oorlog deelnamen. Een zoon, nl De Smul Gaston, keerde niet terug, hij stierf op 20/5/1916 in het Krijgshospitaal (*Clep*) van Hoogstade (*bij Alveringem langs de weg Ieper-Veurne*). Bij hun terugkeer uit de Grote Wereldbrand werd het ganse gezin uitbundig gevierd. Bovenstaande herdenkingskaart werd uitgegeven op zondag 31/8/1919. Sloot de Stad zich aan bij de huldebetoging en werd de Familie ten stadhuize ontvangen". *Joseph Placide Benedictus Winnocq Clep (Herzeele, Nord Pas de Calais 1785-Brussel1871) was een notaris en volkvertegenwoordig voor het arrondissement Veurne en liet bij legaat het Godshuis voor ouderlingen In Hoogstade oprichten. Er is nog steeds een Rustoord Clep.*

FRANCE

Ook in Frankrijk boden de Scouts hun diensten aan, hier zien we twee postkaarten uit 1914, de eerste verzonden naar Tessy sur Vire, Manche. 1914...Paris – Aan de Militaire School.
Generaal Galliéni (*was enige tijd Militair Gouverneur van Parijs)* schouwt de verenigingen in militaire voorbereiding (*waaronder de Scouts*) 5 november.
Opmerkelijk is het vignet: 'BOY-SCOUTS Au Service du Gouvernement Militaire de Paris', afgestempeld met: 'Service de Recrutement'. De Scout draagt het motto en wapenschild van de stad Parijs: "FLUCTUAT NEC MERGITUR",(*Het wordt heen en weer geschud door de golven, maar zinkt niet).*
De tweede met een gelijkaardige afbeelding en verzonden op 30–12 ...PARIS – De Generaal Galliéni inspecteert de verenigingen in militaire voorbereiding in de koer van Fontenoy.

FRANCE

Brief verstuurd onder portvrijdom F.M. (*Franchise Militaire)* naar Montreuil sous bois. Voorzien van het vignet: 'BOY-SCOUTS Au Service du Gouvernement Militaire de Paris' met de Scout als drager van het motto en wapenschild van Parijs: "FLUCTUANT NEC MERGITUR" , afgestempeld met: TRÉSOR ET POSTES * 155 * 31 – 5 17. Dit stempel werd gebruikt door de 65e Reserve Infanterie Divisie, samengesteld uit de 129e brigade onder Generaal Beaugillot en de 130e onder Colonel Thiebault. Deze Divisie werd ingezet op vele fronten.

FRANCE

Twee postkaarten met als tekst: 'De Boyscouts, deze dappere "Franse Padvinders" die overal grote diensten leveren sinds de mobilisatie'. We zien hier duidelijk afgebeeld dat zij post-en koerierdiensten deden.

Postkaart verstuurd op 23/5/15 door 635 Rfm (*Rifleman)* E.H. Birch, Scout Section (*Verkenners Sectie*), 21st London (First Surrey Rifles) B.E.F. (*British Expeditionary Force)*. France. Bestemmeling 743 Pte. (*Private)* W.B. Rainsford, N°2 General Hospital a.m.b., Australian Imperial Force Egypt. Rood driehoekig censuurstempel: PASSED BY CENSOR N° 557 en handtekening, dit type censuurstempel was in gebruik aan het westelijk front, in Egypte en Saloniki. Afgestempeld met: FIELD POST OFFICE 142 A 25 AU 15, en was toegekend aan de 142ste Infantry Brigade van de 47ste (2nd London) Division. Deze divisie was in augustus 1916 actief in de sector Flers-Courcelette aan de Somme. Deze soldaat schrijft dat hij hele dagen loopgraven heeft gegraven en dat ze continu werden gebombardeerd.

FRANCE

Postkaart verzonden naar London onder portvrijdom S.M.(*Service Militaire*) en afgestempeld met: POSTES MILITAIRES BELGIQUE 24 III 16 BELGIË LEGERPOSTERIJ. Ondertekend Auguste Weenen lid van de: BOY-SCOUTS BELGES * CALAIS*(zie het grote violette stempel)
In Calais waren de Belgische Scouts actief o.a. in de Marinebasis en in het veldhospitaal: L'Institut Jeanne d'Arc, dat stond onder de leiding van Dokter Antoine Depage, zijn medewerkster Edith Cavell werd in Brussel op 12 oktober 1915 gefusilleerd omdat ze spioneerde voor de Britse geheime dienst.

Twee hoofden van criminelen, Vader en Zoon.

FRANCE

Postkaart verzonden naar Le Havre onder portvrijdom zie het stempel: CORRESPONDANCE PRIVÉE ARMÉE BELGE afgestempeld met: 4 POSTES MILITAIRES BELGIQUE 4 BELGIË LEGERPOSTERIJ 22-23 6 VIII (zonder jaartal). Dit stempel werd gebruikt door de 4de legerdivisie.
Afzender: Pierre Buyens, Boy-Scout au E/M (*État Major*) CSBC (*Commandement Supérieur de la Base de Calais*). Slechts 3 stukken bekend, enkel van deze Scout.

FRANCE

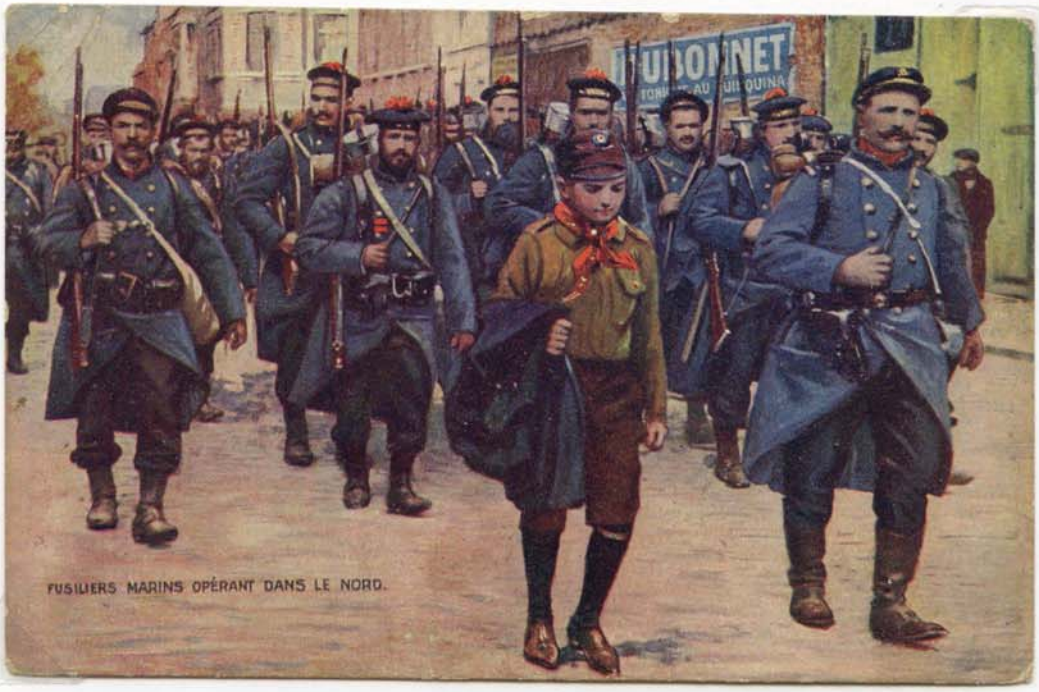

Reclamekaart uitgegeven door DUBONNET, en via S.M. (*Service Militaire*) door een Vlaming verstuurd naar het Belgisch Consulaat in Swansea. We zien duidelijk op de muur een reclamebord van Dubonnet.

De onderste postkaart werd verstuurd naar Antibes door een Frans militair in portvrijdom, zie het stempel: REGIMENT D'INFANTERIE FRANCHISE POSTALE LE VAGUEMESTRE en afgestempeld op 13 Avril 15 met TRÉSOR ET POSTES 129. Hier zien we hetzelfde beeld maar zonder de reclame en met de vermelding: 'Franse Mariniers doorheen een dorp onder begeleiding van een Boy-Scout'.

FRANCE

Aangetekende brief verzonden uit Le Havre naar Monsieur Henri Vermeulen, Scout au Cabinet de Monsieur le Ministre de la Guerre de Belgique (*Charles de Broqueville*); Ste. Adresse, Le Havre. Afgestempeld met: LE HAVRE (SPECIAL) SEINE. INFre 20 4 – 3 15.

Op de rugzijde het aankomststempel: LE HAVRE 9* 5–3 15 SEINE INFRE.

Sainte Adresse was de zetel van de Belgische Regering in ballingschap van oktober 1914 tot november 1918. Daar was ook het 'Bureau de Correspondance Belge'.

NEDERLAND

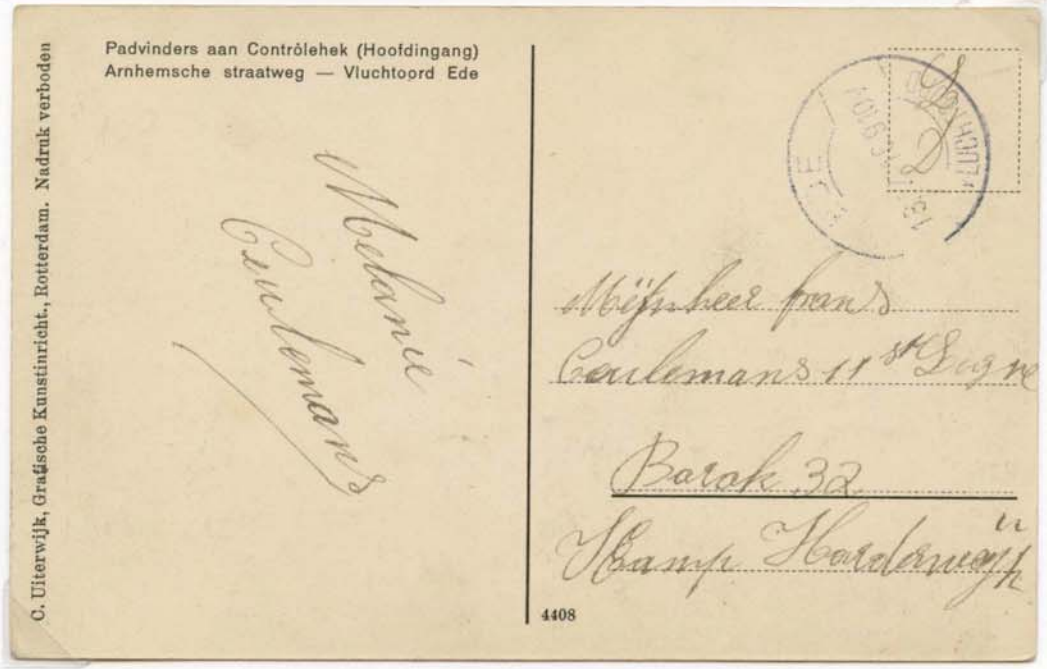

Doordat Nederland neutraal bleef kreeg het af te rekenen met een toevloed aan vluchtelingen. Ongeveer één miljoen Belgische vluchtelingen kwamen er tussen begin augustus en half oktober 1914 aan. Ook moesten meer dan 35.000 buitenlandse militairen gedwongen uitwijken naar Nederland en werden volgens het oorlogsrecht geïnterneerd. Wel was het voor vele de bedoeling om van daaruit te vertrekken naar Groot-Brittannië. Vele Belgische burgers kwamen terecht in het Vluchtoord Ede. Voor de algemene bewaking van het kamp beschikte de Regeringscommissaris over een aantal Nederlandse en Belgische opzichters, rijkswachters of militairen. Opmerkelijk daarbij was de rol van de Belgische Padvinders (Scouts) deze werden ingeschakeld bij de bewaking van de toegangspoorten en de arrestanten lokalen. Uit het getuigenis van Mevr. J. Monstrey-Lodema uit Antwerpen: "De Belgische Padvinders, grote kerels, bijna volwassen, die met ons in het kamp aankwamen waren Fransprekende Vlamingen. Ze deden ook politiedienst en stonden bij de toegangspoort met de 'ijzeren draaikom'. Walen waren er vrijwel niet".

Deze postkaart werd afgestempeld op 16/7/16 9.10 V, in het Vluchtoord Ede met bestemming Kamp Harderwijk (waar vele Belgische militairen waren geïnterneerd).

NEDERLAND

Tot op heden zijn er op postaal gebied enkel deze postkaarten bekend, gestuurd naar: Charles Van Rotterdam; Boy-scout (Interné) Vluchtoord Ede Glg (*Gelderland*) Holland.
Postkaart verstuurd via de Belgische Legerposterij op 28 XII (uitgekapt jaartal 1917) door zijn vriend Jacques, B168 3e Cie (*compagnie*) 105L (*Artillerie Lourde; zware artillerie*) Armée B(*Belge*) en C(*Campagne*). Daar de bestemmeling geen militair was, beport met 10 Cent en afgestempeld: EDE VLUCHTOORD 1.17. 8-9V. Belgisch censuurstempel: 19 CENSURE MILITAIRE. (met punt) in violet Type I, gebruikt tussen 28/7/1916 en 09/11/1918.
Gildenhuizen voor en na het bombardement van Ieper. Maisons des Corporations avant et après le bombardement d'Ypres.

GREAT BRITAIN

Ook de Engelse Boy-Scouts boden overal hun diensten aan.

USA

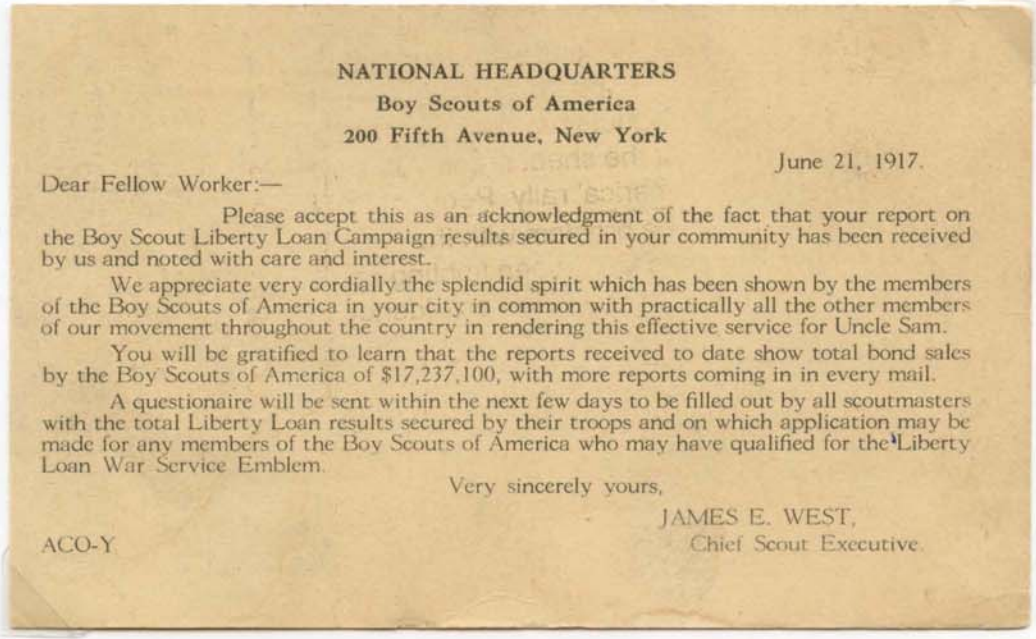

NATIONAL HEADQUARTERS
Boy Scouts of America
200 Fifth Avenue, New York

June 21, 1917.

Dear Fellow Worker:—

Please accept this as an acknowledgment of the fact that your report on the Boy Scout Liberty Loan Campaign results secured in your community has been received by us and noted with care and interest.

We appreciate very cordially the splendid spirit which has been shown by the members of the Boy Scouts of America in your city in common with practically all the other members of our movement throughout the country in rendering this effective service for Uncle Sam.

You will be gratified to learn that the reports received to date show total bond sales by the Boy Scouts of America of $17,237,100, with more reports coming in in every mail.

A questionaire will be sent within the next few days to be filled out by all scoutmasters with the total Liberty Loan results secured by their troops and on which application may be made for any members of the Boy Scouts of America who may have qualified for the Liberty Loan War Service Emblem.

Very sincerely yours,

JAMES E. WEST,
Chief Scout Executive.

ACO-Y

Boy Scouts uit Manhattan bieden aan de bevolking U.S.A Bonds van de 3de Liberty Loan (*lening*) aan. Deze postkaart gedrukt op 21 juni 1917 werd verzonden op 22 juni vanuit het Nationaal Hoofdkwartier van de Boy Scouts van America. Hierin deelt James E. West aan Mr. R M Mc Henry , Scoutmaster BSA in Newport Ky (Kentucky) mee dat de Boy Scouts van America tot op heden voor $ 17.217.100 Liberty Loan Bonds hebben verkocht voor Uncle Sam om de oorlogsinspanning te bekostigen.